

بازار ایرتسی

فی ۲۳ شعبان سنه ۱۳۲۸

وفی ۱۶ اغستوس سنه ۱۳۲۶

جمعیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر

صاحب امتیاز :

فاتح مجیز درسعاملرندن

استانبول مبعوثی

مصطفی عاصم

سر محرر :

فاتح مجیز درسعاملرندن

توقاد مبعوثی

مصطفی صبری

مدیر مسئول :

مکتب قضاة معلملرندن

کلیملی منیر

مندرجات

بر قطعه طاهرالمولوی	وعظلمیزدن مأورینک اوصافنه دائر
تحمیس غزل میرسعود طاهرالمولوی	نه فکریده بولنه لم ع . خیری
عشقنامه مسعودالمولوی	تحصیل نسوان فاطمه نزیبه
تضمین مسعودالمولوی	اسلامده علوم و فنون ع . عاکف
رباعی مسعودالمولوی	اسای وسطی ده انکلیز - روس رقابتی نظام الدین
ترکیا اتفاق ایتملی می عبدالاحد داود	ادبیات
	شکوفه بهارستان طاهرالمولوی

نسخه سی ۱ غروشدرد

آبونه اجرتی (پوسته اجرتیله برابر در)

ممالک اجنبیه ایچون :

۶۰ ، ۲۰ فرانق

» ۳۰ ، ۱۰

استانبول وولایات ایچون :

بر سنه لکی ۶۰ غروش

القی آیلانی ۳۰ »

درج اولنمیان اوراق اعاده ایدلمز

قارئلرمنزه

اکثر مقالاته آیات کریمه واحادیث نبویه درج ایدلمش بولندی نظراعتبارده آلنه رق رعایتسزلکده بولنداماسی رجا اولنور .

درسعادت

محمود بك مطبعه سنده طبع اولنمشدر

نوسیع حدوددن کری طورمادینی معلومدر . روسلرک آسیای وسطی ده کی توسع عظیمی نابولتون محاربه لرینک ختامی تاریخندن ابتدا ایدر . اساساً ، ۱۸۱۳ ده کلاتان

معاهده سیله ایراندن طاغستانی ، شیروانی و (آراقس) منصبتنه قدر سواحل بحر خزری ضبط ایتمش اولان روسلر ، بر قاق سنه صوکره ، برنجی نیقولانک زمان اداره سنده و ترکمانچی معاهده سیله نهایت بولان محاربه نتیجه سنده (اریوان) ، (نخجوان) ی تسخیر ، و (آراقس) ایله (آرات) قدر نمند اولان ارمنستان ایرانی ده حاکمیتلرینی تأسیس ایلدیلر .

هر محاربه نتیجه سنده عجم شاهی سیاستی روس منافقنه غیر موافق برطرزده تعقیب ایده بیلیمک اقتدارینی غائب ایدیور ، و ایرانک تمامیه روس نفوذی آلتده قلمسی و بلکده مملکت مذکورده روس حاکمیتک تأسیس ایتیمه ی قورقورلی یواش یواش کوسه تریور ایدی .

رقیبک سواحل ایرانیه یی زیر تحکمه آلهرق بو صورتله هرمن بوغازینک مدخله حاکم اولمسی احتمندن طولانی دوچار خوف وهراس اولان انکلتزه ، روسیه ایله ۱۸۳۴ ده بر معاهده عقد ایلدی بو معاهده موجبجه طرفین عاقیدن ایرانی بر (حکومت مستقله) اولهرق محافظه ایلمکی تعهد ایدیورلردی .

اتلاف مذکور ، انکاتره ک ایران جهتندن اولان قورقورنی ازاله ایلمش و بوخصوصده کندینه اطمنان بخش اولمش ايسه ده روسلری ترکستان مرکزی و هند شمالی استقامتمنده (ایرتلیش) جنوبنه طوغری واقع اولان تومارنده سربست برافش ایدی .

اساساً ، (۱۸۳۰) سنه میلادینسک روزنامه شتونی روسلرک ، برنجی دفعه اولهرق (یاقسارت) ه پای انداز استیلا اولدقلرینی قید ایلمش ایدی .

مالک مفتوحه نک خطه هندی دن غایت اوزاق بر

بونک زمان حکومتده شعرا فوق العاده مظهر حرمت اولدی ، هیچ بر ملک بونک قدر کندینی شاعرلره سودیرمه موفق اولماشدر .

عربک ادوار جاهلیتمده یتیشن شعرانک آناری غایت ساده و صنایع لفظیه دن عاری ایدی ، بو حال ، بداوت حیاتک ساده لکندن ایلری کلیوردی ، آنک ایچوندوکه شعرلرنده کوریلن شیر هپ موجود اولان شیردن عبارتدر ، وقتا که اسلامیت ظهور ایدره قنوحات باشلادی عرب باشقه لاشدی ؛ چونکه کشورل فتح ایدیور ، عالم کوریوردی ، کیده ، کیده فکرلر دیکشیدی ، دوشونجه لر یوکسلدی ، نلر کوریور ، نلر ایشیدیورسه هپسینی سونلک ، هپسینی آکلاتیق ایسته یوردی ؛ بو جهته ظهور اسلامدن صوکره یازیلان ، سوبله نن شعرلر صوکه درجه مزین ، مجاز و کنایات ایله مرصع برحاله کوریلور .

طرز تصور و افاده لرک بو صورتله دیکشمه سندن طولانی شعرای عرب ، درت قسمه آیرلشدر ، بونلرک برنجیسی شعرای جاهلیه درکه امروالقیس ، غنره ، ابن کثوم ، زهیر ، نابغه ، علقمه ، طرفه بونلردندر ، ایکنجیسی مخضر منیدرکه حسان بن ثابت ، کعب بن زهیر ، جریر ، اخطل ، فرزدقه بو طاقندندر ، اوچنجیسی مولدین درکه بونلرک مشهورلری بشار العقیلی ، ابوالعتاهیه ، ابونواس ، ابوتام و بختری در ، دردنجیسی محدثین در ، بونلرکده مشاهیری : متبی ، معری ، شریف رضی و امثالدر .

قونیه لی :

ع . عاطف

اسیای وسطی ده انکلیز - روس رقابتی

مابعد

ارن طقوزنجی عصرده روسیه نک هندستان استقامتمنده

انگلتره نك كندیسنه دستگیر اولمسی ضروری بولمده و بونی تمی ایلمكده ایدی .

بو فرصدن استفادهمك، متین وقوی برصورتده كابله انگلیز نفوذنی تأییس ایتك، او زمان هند-تان والی عمویمسی بولان (لورد اوفلاند) ك التمه ایدی، لکن بو ذات ، افغانستانك مركز ثقتنی هند ایمپراطورلغنده كورمك، یعنی مملكت مذ كوره بی انگلتره نك دائره نفوذ و حاكميته صووق خیال دورادوری ایله مشغول اولدیغندن يك فعال عدایدیکی بویه بر سیاستی تعقیبه جسامت ایدهمدی و بناءً علیه امیرك تكلیفاتی رد ایلدی .

نائل امل اولهمدیغندن طولانی منفعل ومنكسر اولان امیر ، قالكوته ده بوله مدیعی استنادگاهی سن پترسبورغ ده آرامغه قالدیدی ، وچاره مراجعت ایتدی، چار بو مراجعت اوزرینه همان (ویکتویس) نامنده بریسی سفیر فوق العاده اوله رق كابله كوندردی . ایشته بو حادثه ، روسلرله انگلیزلر آرمهنده کی خاصه بی اشغال ایلدی !

درحال هند حكومتی ، اسکی استیلاری ، نابولئون ایله برنجی بولك پروژه لرینی تخطر ایتدی . وكوزینك اوكننده روس حاكمیتی خیال مخوفك كابله قامت نمای تأسس اولغه چالشیغنی كوردی .

درحال كابله بیوك بر اردو سوقي ایله دوست محمد خانك خلی ، ویرینه انگلیز منافعنه خادم بر امیرك اجلاسی ایچون لازم كان تدابیر اتخاذ ایلدی .

بو محاربه نك احوال وصفحات مختلفه سی معاصر تاریخلرك جمله سنده حكایه اولمشدر . ۱۸۳۹ مایسنده قندهار ، كابل بر انگلیز اردوسی طرفندن اشغال اولنور دوست محمدخان فراراید ، امیرسابق (شا سوجا) مقام حكمداری به كتیبلر ویوقاریده اسمی چن (برون) نامنده کی ذات ده مقیم ایلمچی صفیله یكی امیرك نزدنده براقیلر .

منافعه بولمهنه رغماً روسلرك بوتوسی انگلیزلره ، و تابلک استلزام ایلدیکی تدابیر لازمه توسل ایتك . علی الخصوص اون طقوزنجی عصر میلادی اوائلنده افغانستان امیری (شاه سوجا) ایله نابولئون قارشى عقد ایلدكلى اتفاقی تجدید ایلمك خصوصنده سائق یكانه اولدی .

بو مقصدله (برون) ، ۱۸۳۰ و ۱۸۳۷ تاریخلرنده سفارتله افغانستان امیری نزدینه اعزام اولدی ، وینه سنه مذ كورده ایران شاهنك هراتی محاصره ایلمسی اوزرینه (پوتینزر) نامنده کی انگلیز ضابطی مذ كور موقعك تأمین مدافعه سی ضمتنده او طرفه كوندردی و عین زمانده انگلیز فیلموسی بصره كورفزنده ایرانه عائد اولان (قاراش) آطه لرینی ید ضبطنه كجیردی .

كرك لوندرده و كرك قالكوته ده عجم شاهنك هراتی محاصره سی روسیه نك تلقیناتی نتیجه سنده وقوع بولدیغه حكم ایلدیكندن تدابیر مبسوطه غیر كافی كوردی و بناءً علیه انگلتره حكومتیجه افغانستانك تأمین مظاهرت و معاونتینه و دولت مذ كوره نك بمض احتمالاته قارشى انگلیز هندستان ایمپراطورانی ایله تشریک مقدرات و توحید مساعی ایلمهنه قطعاً قرار ویرلدی .

هر زمان مخیل راحت و امنیت بر طاقم شورش و عصیانله زمین ظهور اولان افغانستانده ، ینه بویه بر عصیان متعاقب شاه سوجایی مقام حكمداریدن تبید ایله زمام حكومتی ید اقتدارینه آلان دوست محمد خان فطین ، ذكى و مدبر بر برنس ایدی .

مشار الهك مقصدی انگلیزله ائتلاف ایدرهك شمال شرقی حدودنده دائمی صورتده تجاوازانده بولان (سیق) لرك ترقیلریله دوچار تهدید اولان حاكمیتی ترصین و تقویه ایتك ایدی .

حتی نچاب قطعه سنی دست غصنه كچرن (سیق) قوننده راهبونی رئیس (رونجه سینغ) ه قارشى ده

ادبیات

شکوفه بهارستان

— ۴ —

عنصری

مولدی (بلخ) موطنی (غزنه) اولوب شعرای
عصرینک مقتداسی (و محمود غزنوی) [۱] نک
(سلطان الشعرا) سی ایدی .

سلطانک معینده کی درت یوز قدر شاعرک ریاستده
بولونوردی که حضور پادشاهی به عرض ایدیه جک
بر قصیده ، اولامشار الیهک نظر تصحیحندن کچر
بالاخره تقدیم اولونوردی .

مزیت استادانه سنه ضیا پاشا مرحوم :

اول عصرده عنصری دانا

ایتمشدی قصیده طرزین احیا

یازدی نیجه دلنشین قصائد

کیم یوقدر ایچنده حشو وزائد

غایتله متیندر کلامی

رنکیندر افاده مراعی

یازدینی قصائد دلارای

اخلافنه اولدی خوان یغما

[۱] محمود غزنوی پدری (سبکتکین) ک تأسیس ایتدی
غزنویه تختته ۳۸۷ ده اوطورمش ۳۳ سنه کال شوکت
وموفقیته حکمران اولارق ۴۳۱ ده غزته ده ارتحال ایلهمشدره
مظفریت و معارف پرور بر پادشاه ایدی . طبیعت شعر به سی ده
وار ایدی حتی شوربای اونک ایدی دیرلر :

آینه خویشرا بصیقل دادم

روشن کردم به پیش خود بنهادم

در آینه عیب خویش چندان دیدم

کز عیب دگر کسان نیامد یادم

مألی :

کندی آینه می جلادار ایدم رک یانم قویدم . صور
معایم - ایچریسنده - اوقدر رونما اولدی که باشقه لرینک عبوبی
خاطرمدن چقیدی .

بده ، ۲ تشرین اول ۱۸۴۱ تاریخنده کابلده
بر اختلال ظهور ایدم رک (برون) قتل اولنور وانکلین
عسکری شهر مذکوری تخایه ایدر (بو عسکر کونداماق
یکینده افغانلیلر طرفندن کاملاً محو و پریشان ایدلمشدر .
هندستان حکومتی کابلده تکرار بر اردو سوق ایدر
(شاه سوجا) وقایع اخیرده قتل ایدلمش اولدیغندن
دوست محمد خان انکلین لک انضمام رضالریله جالس اورنک
حکمداری اولور .

انکلتره - هندستان حکومتی حقنده اس- کیدن بری
ابراز ایلدیکی آثار ود و مخالفتی یکیدن اظهاره وسیله جو
اولان دوست محمدخان حکومت مذکوره ایل (۳۰ مارت
۱۸۵۵) ده پیشاور معاهده سنی عقد ایلهمشدر که معاهده
مذکوره بوجه آتی تعین شرائط ایدیوردی :

۱ . معتبر هندستان قومپانیه سی ایل کابل حاکمی
فیخامتلو امیر دوست محمد خان حضرتلری آرمه سنده
مسالت تمادیه ومودت دائمه جاری اوله جقدر .

هندستان قومپانیه سی مشارالیهک حکومت فیخامنه لرینه
دائماً احترام ایده جک ، وهیچ بر وجهله مداخلاتده
بولونمیه جقدر . کندی طرفندن ، فیخامتلو امیر حضرتلریده
مذکور قومپانیه نک دوستلریله دوست دشمنلریله دشمن
اولمنی تمهد ایده جکدر . »

انکلین دوستلانی ایل اکتساب قوت ایدن دوست
محمدخان ، ۱۸۶۳ ده هراتی ضبط ایلدی . وفاتندن
صکرده مخدومی و خلفی اولان (صهرعلی) ده عین
مودتی ادامه ایلدی ، و کندی سنه ۱۸۶۹ ده (آمبالا)
معاهده سیله انکلتره حکومتی طرفندن اسلحه ، طوبجی
آلات و ادواتی اوچ ملیون ویرلدی .

مابعدی وار

نظام الیه

